

הלכות נדרים פרק יא

א. קטן בן שתיים עשרה שנה ויום אחד, וקטנה בת אחת עשרה שנה ויום אחד, שנשבעו או שנדרו, בין נדרי אסר בין נדרי הקדש בודקין אותן ושואלין אותן: אם ידעו לשם מי נדרו, ולשם מי הקדישו ונשבעו נדריהן קימין, והקדשן הקדש; ואם לא ידעו, אין דבריהן כלום. וצריכין בדיקה כל השנה כלה שהיא שנת שתיים עשרה לקטנה, ושנת שלוש עשרה לקטן.

ב. פיצד: הרי שנדרו או שהקדישו בתחלת שנה זו, ושאלו אותן ונמצאו יודעין, ונתקיים נדרן, ונדרו נדר אחר אפלו בסוף שנה זו צריכין בדיקה, ואחר כך יתקיים; ואין אומרים הואיל ונמצאו יודעין בתחלת השנה, אינן צריכין בדיקה אלא בודקין כל השנה הזו כלה.

ג. קדם הזמן הזה אף על פי שאמרו יודעין אנו לשם מי נדרנו, ולשם מי הקדשנו אין נדריהן נדרים, ואין הקדשן הקדש. ואחר הזמן הזה, שנמצא הבן בן שלוש עשרה שנה ויום אחד, והבת בת שתיים עשרה שנה ויום אחד אף על פי שאמרו אין אנו יודעין לשם מי נדרנו, ולשם מי הקדשנו דבריהן קימין, והקדשן הקדש ונדריהן נדרים: אף על פי שלא הביאו שתי שערות. וזו היא עונת הנדרים האמורה בכל מקום. הואיל והגיעו לשני הגדולים, נדריהן קימין אף על פי שלא הביאו סימנים, ועדין לא נעשו גדולים לכל דבר; ודבר זה מדברי תורה שהמפלא הסמוך לאיש, הקדשו הקדש ונדריו נדרים.

ד. אף על פי שנדריהן קימין, אם חללו נדרן, או נשבעו והחליפו אינן לוקין, עד שיגדילו ויביאו שתי שערות. הקדישו, ובא הגדול ונהנה מן ההקדש שהקדישו לוקה: מפני שנדריהן נדרים מן התורה, כמו שבארנו.

ה. במה דברים אמורים, שבת שתיים עשרה שנה ויום אחד נדריה קימין, בשלא היתה ברשות האב, או ברשות הבעל; אבל אם היתה ברשות האב אפלו הגדילה, והרי היא נערה אביה מפר כל נדריה וכל שבועות שתשבע ביום שמעו, שנאמר "כל-נדריה ואסריה . . . כי-הניא אביה, אתה" (במדבר ל, ו).

ו. ועד מתי האב מפר, עד שתבגר. בגרה, אינו מפר לה; והרי כל נדריה ושבועותיה כנדר אלמנה וגרושה, שנאמר בהן "כל אשר-אסרה על-נפשה, יקום עליה" (במדבר ל, ו).

ז. ומאימתי מפר הבעל נדרי אשתו ושבועותיה, משתפנס לחפה. והוא מפר לעולם, עד שיגרשנה ויגיע הגט לידה. היתה מגרשת מספק, לא יפר לה; נתן לה גט על תנאי או לאחר זמן, לא יפר בימים שבנתים.

ח. וכן מי ששמעה שמת בעלה, ונשאת, והרי בעלה קים, וכל פיוצא בה אין הבעל הראשון ולא האחרון מפירין נדריה; היתה מחיבי לאוין, ואין צריך לומר מחיבי עשה, והפר נדריה הרי אלו מופרין.

ט. נערה מארסה אין מפר נדריה אלא האב עם הבעל, כאחד; ואם הפר האחד לבדו, אינו מופר. הפר הבעל לבדו, ועברה על נדרה קדם שיפר האב אינה לוקה.

י. מת הארוס חזרה לרשות אביה, וכל שתדור האב מפר כשהיה

קדם שֶׁתִּתְאַרֶס ; מֵת הָאֵב אַחֵר שֶׁנִּתְאַרְסָה, וְנִדְרָה אַחֵר מוֹתוֹ אֵין הַבֶּעַל מִפֶּר, שְׂאִין הַבֶּעַל מִפֶּר נִדְרֵי אֲשֶׁתוֹ עַד שֶׁתִּכְנַס לַחֲפָה.

יא. נַעֲרָה אֲרוּסָה שֶׁנִּדְרָה, וְשָׁמַע אָבִיהָ וְלֹא שָׁמַע אֲרוּסָה, וְנִתְגַּרְשָׁה בּוֹ בַּיּוֹם, וְנִתְאַרְסָה לְאַחֵר בּוֹ בַּיּוֹם אִפְלוּ לְמֵאָה אָבִיהָ וּבַעֲלָהּ הָאַחֲרוֹן מִפִּירִין נִדְרִיהָ שֶׁנִּדְרָה בִּפְנֵי אֲרוּס רֹאשׁוֹן : מִפְּנֵי שֶׁלֹּא יֵצֵאת לְרִשׁוֹת עֲצָמָה שְׁעָה אַחַת, שְׁעָדִין הִיא בְּרִשׁוֹת הָאֵב מִפְּנֵי שֶׁהִיא נַעֲרָה.

יב. אֲבָל הָאִשָּׁה הַנִּשְׁוָאָה שֶׁנִּדְרָה, וְלֹא הִפֵּר לָהּ בַּעֲלָהּ, וְגִרְשָׁה בּוֹ בַּיּוֹם, וְהִחֲזִירָהּ בּוֹ בַּיּוֹם אֵינוֹ יָכוֹל לְהִפֵּר, שֶׁהִרִי יֵצֵאת לְרִשׁוֹת עֲצָמָה אַחֵר שֶׁנִּדְרָה : אֵף עַל פִּי שֶׁנִּדְרָה בְּרִשׁוֹתוֹ, וְהִיא עָתָה בְּרִשׁוֹתוֹ הוֹאִיל וְיֵצֵאת לְרִשׁוֹת עֲצָמָה בְּנִתִּים, נִתְקַיְמוּ נִדְרֶיהָ.

יג. נַעֲרָה מֵאֲרֻסָּה שֶׁנִּדְרָה, וְלֹא שָׁמַע אָבִיהָ וְלֹא בַּעֲלָהּ, וְנִתְגַּרְשָׁה וְנִתְאַרְסָה לְאַחֲרִים, אִפְלוּ לְאַחֵר כְּמָה יָמִים כְּשִׁישְׁמַע הָאֵב וְהָאֲרוּס הָאַחֲרוֹן מִפִּירִין נִדְרִיהָ שֶׁנִּדְרָה בִּפְנֵי אֲרוּס רֹאשׁוֹן, הוֹאִיל וְלֹא שָׁמַע אוֹתָם הָאֲרוּס רֹאשׁוֹן.

יד. נַעֲרָה מֵאֲרֻסָּה שֶׁנִּדְרָה, וְשָׁמַע אָבִיהָ לְבָדּוֹ, וְהִפֵּר לָהּ וּמֵת הָאֲרוּס קֹדֶם שִׁישְׁמַע, וְנִתְאַרְסָה בּוֹ בַּיּוֹם אִפְלוּ לְמֵאָה אָבִיהָ וְאֲרוּסָה הָאַחֲרוֹן מִפִּירִין נִדְרִיהָ שֶׁנִּדְרָה בִּפְנֵי אֲרוּס רֹאשׁוֹן שְׁמֵת קֹדֶם שִׁישְׁמַע. שָׁמַע אֲרוּס רֹאשׁוֹן, וְהִפֵּר וּמֵת, וְאַחֵר כֶּךָ שָׁמַע הָאֵב, וְנִתְאַרְסָה לְאַחֵר בּוֹ בַּיּוֹם אָבִיהָ עִם הָאֲרוּס הָאַחֲרוֹן מִפִּירִין נִדְרִיהָ.

טו. שָׁמַע אָבִיהָ וְלֹא שָׁמַע הָאֲרוּס, וּמֵת בּוֹ בַּיּוֹם הָאֲרוּס, אוֹ שִׁישְׁמַע גַּם הָאֲרוּס וְהִפֵּר אוֹ שֶׁתֵּק, וּמֵת בּוֹ בַּיּוֹם נִתְרוֹקְנָה רִשׁוֹת לְאֵב, וְהָאֵב יָכוֹל לְהִפֵּר ; שָׁמַע הָאֲרוּס וְקִים, וּמֵת בּוֹ בַּיּוֹם, אוֹ שִׁישְׁמַע וְשֶׁתֵּק, וּמֵת בַּיּוֹם שֶׁלֹּא חֲרָיו אֵין הָאֵב יָכוֹל לְהִפֵּר. גִּרְשָׁה הָאֲרוּס, אַחֵר שִׁישְׁמַע הָרִי זֶה סֶפֶק : אִם הִגְרוּשִׁין כְּשֶׁתִּיקָה, וְיִפֵּר הָאֵב עִם הַבֶּעַל הָאַחֲרוֹן שִׁיאֲרֶס בּוֹ בַּיּוֹם ; אוֹ הִגְרוּשִׁין כְּמוֹ שְׁקִים אֲרוּס רֹאשׁוֹן, שֶׁכֶּבֶר נִתְקַיְמוּ הַנִּדְרִים.

טז. שָׁמַע הָאֵב וְהִפֵּר לָהּ וּמֵת הָאֵב, וְאַחֵר כֶּךָ שָׁמַע הַבֶּעַל אִפְלוּ שָׁמַע הַבֶּעַל קֹדֶם שְׁיָמוּת הָאֵב לֹא נִתְרוֹקְנָה רִשׁוֹת לַבֶּעַל, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהִפֵּר לְעוֹלָם אַחֵר מוֹת הָאֵב : שְׂאִין הָאֲרוּס מִפֶּר אֲלֹא בְּשִׁתְּפוֹת.

יז. שָׁמַע אֲרוּס וְהִפֵּר לָהּ וּמֵת, וְאַחֵר כֶּךָ שָׁמַע הָאֵב, אוֹ שִׁישְׁמַע הָאֵב וְהִפֵּר לָהּ, וּמֵת הַבֶּעַל קֹדֶם שִׁישְׁמַע אֵין הָאֵב לְבָדּוֹ יָכוֹל לְהִפֵּר נִדְרִים אֵלוֹ שֶׁנִּרְאוּ לְאֲרוּס רֹאשׁוֹן, אֲלֹא בְּשִׁתְּפוֹת אֲרוּס אַחֲרוֹן, אִם נִתְאַרְסָה בּוֹ בַּיּוֹם, כְּמוֹ שֶׁבֹאֲרָנוּ.

יח. נִדְרָה וְהִפֵּר לָהּ אָבִיהָ לְבָדּוֹ, וְלֹא שָׁמַע הָאֲרוּס עַד שֶׁנִּכְנְסָה לְרִשׁוֹתוֹ אֵינוֹ יָכוֹל לְהִפֵּר : שְׂאִין הַבֶּעַל מִפֶּר נִדְרֵי אֲרוּסָתוֹ אַחֵר שֶׁנִּשְׁאֵת ; אֲלֹא קֹדֶם שֶׁתִּכְנַס לְרִשׁוֹתוֹ, הוּא שֶׁמִּפֶּר בְּשִׁתְּפוֹת הָאֵב.

יט. לְפִיכָךְ הָיָה דֶּרֶךְ תִּלְמִידֵי חֲכָמִים עַד שֶׁלֹּא תֵצֵא בֵּיתוֹ מִרִּשׁוֹתוֹ, אוֹמֵר לָהּ, כָּל נִדְרִים שֶׁנִּדְרַת בְּתוֹךְ בֵּיתִי, הָרִי הֵן מוֹפְרִין. וְכֵן הַבֶּעַל עַד שֶׁלֹּא תִכְנַס לְרִשׁוֹתוֹ, אוֹמֵר לָהּ, כָּל נִדְרִים שֶׁנִּדְרַת מִשְׁאֲרִסְתִּיךְ עַד שֶׁלֹּא תִכְנַסִּי בְּתוֹךְ בֵּיתִי, הָרִי הֵן מוֹפְרִין : שֶׁהַבֶּעַל מִפֶּר נִדְרֵי אֲשֶׁתוֹ, אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא שָׁמַע אוֹתָם.

כ. הֵלֶךְ הָאֵב עִם שְׁלוּחֵי הַבֶּעַל, אוֹ שֶׁהִלְכוּ שְׁלוּחֵי הָאֵב עִם שְׁלוּחֵי הַבֶּעַל עַדִּין אָבִיהָ וּבַעֲלָהּ מִפִּירִין נִדְרִיהָ. מִסֵּר הָאֵב

לְשִׁלּוּחֵי הַבַּעַל, או שְׁמָסְרוּ שְׁלּוּחֵי הָאָב לְשִׁלּוּחֵי הַבַּעַל אֵין
הָאָב יָכוֹל לְהַפֵּר, שֶׁהֲרִי יֵצֵאת מִרְשׁוּתוֹ; וְלֹא הַבַּעַל יָכוֹל לְהַפֵּר,
שֶׁאֵין הַבַּעַל מִפֶּר בַּקּוּדְמִין, כְּמוֹ שֶׁבֹאֲרָנוּ.

כא. שׁוֹמֵרֵת יָבָם אֶפְלוּ עָשָׂה בָּהּ יָבָמָה מֵאָמֵר, וְאֶפְלוּ יָבָם
אֶחָד לִיָּבָמָה אַחַת אֵינוֹ מִפֶּר נִדְרֵי יָבָמָתוֹ, עַד שֶׁיָּבוֹא עָלֶיהָ.
הִיתָה יָבָמָתוֹ נִעְרָה מֵאֲרֻסָּה לְאָחִיו, וְאָבִיָּה קִיָּם אֵין הֵיבָם עִם
הָאָב מִפִּירִין נִדְרִיָּה כְּאַחַת, אֲלֹא הָאָב לְבָדוּ הוּא שֶׁמִּפֶּר כָּל
שֶׁתִּדָּר; וְאֶפְלוּ עָשָׂה בָּהּ הֵיבָם מֵאָמֵר, אֵינָה כְּנִעְרָה מֵאֲרֻסָּה
שֶׁאֵין הַמֵּאָמֵר קוֹנֶה בִּיָּבָמָה קִנְיָן גָּמוּר, כְּמוֹ שֶׁבֹאֲרָנוּ.

כב. נִעְרָה שֶׁהִשְׁיָאָה אָבִיָּה, וְנִתְּאֲלָמְנָה או נִתְּגַרְשָׁה מִן הַנְּשׁוּאִין
הֲרִי זֶה בִּיתוּמָה בְּחַיֵּי הָאָב; וְאֵין הָאָב מִפֶּר נִדְרִיָּה, וְאַף עַל פִּי
שֶׁעֲדִין הִיא נִעְרָה.

כג. נִעְרָה מֵאֲרֻסָּה שֶׁנִּדְרָה, וְלֹא שֶׁמָּעוּ נִדְרָה אָבִיָּה וּבַעֲלָהּ עַד
שֶׁבִּגְרָה, או עַד שֶׁנַּעֲשֶׂת יְתוּמָה בְּחַיֵּי הָאָב הֲרִי נִדְרִיָּה קִיָּמִין;
וְאֵין הַבַּעַל יָכוֹל לְהַפֵּר שֶׁהֲרִי יֵצֵאת מִרְשׁוּת אָבִיָּה שֶׁהוּא מִפֶּר
עִמּוֹ בְּשִׁתְּפוּת, וְעֲדִין לֹא נִכְנָסָה לְרְשׁוּת הַבַּעַל.